

Debreczeni Független Ujság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben:
 vidéken:
 Egy hóra. I kor. Egy hóra. I kor. 50 fill.
 Negyedévre 3 „ Negyedévre 4 „ 50 „

Felolvas szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

A zug-iskolákról.

Irta: ifjabb Móricz Pál.

Ez az ujság éppen a közel napokban ujságolta ama hirt, hogy a hajduszoboszlói zsidó hitközségben a hitközségi elöljáróság választásánál a haladó-párt győzött. Ez az ujság örömmel ujságolta ezt a hirt és azon reményének adott kifejezést, hogy most már a „tájcsolás“ szűkebb határok közé szorul a hitközség hivatalos életében. A zagyalékos német szó helyett az édes magyar szó többször zendül a magyar-föld tégláiból, magyar földbe alapozva épült imaházban.

Hát legyen is ez így; mert így is kell ennek lenni, sőt így is fog ez lenni mindenütt, midőn a művelt zsidóság hazafias elemei vehetik kezükbe a vezetést; a kiknek ezen dicséretes és kikerülhetetlen feladatok megoldásához kitartást, erőt és a magyar érzésektől áthatott nemes buzgólkodást szívből és lélekből kívánunk; mert e derék polgártársaink sokszor elszigetelve, a vak gyűlölködéstől támadtatva, a saját hitfelekezettől meg nem értve, de a polgárság általános zömétől sem méltányolva küzdenek az édes magyar szó diadalaért; amelynek — fájdalom

— a mi sajtóságos, szélsőségekben, szertelenségekben kirívó és beteg viszonyaink között lépten-nyomon anynyi titkos, sőt nyílt akadály merül fel.

Nem akarom tullepni Hajdúvármegyének, ezen egyik legmagyarabb vármegyének selyemgyeptől ékes, kővér határdombjait, hisz példáért nem kell az északibb felföldre fáradni, mert, mint a szoboszlói hirünk is bizonyítja, az édes magyar szó érvényesüléséért nálunk is küzdeni kell. És hogy a művelt magyar zsidóságnak ezen küzdelme olyan lassu folyamatban haladhat a diadalmas betetőzés, a magyarszónak minden vonalon való érvényesítése felé, én ennek a legfőbb akadályát az alig-alig titkolt zugiskolák felburjánzásában látom. Az avatatlanok a fogékony zsenge lelkeket ezekben oltogatták be az idegen kultusz, a kiforgatott német beszéd fentartására, annak majdnem mintegy a hitből fakadólag köteles ápolására. A mi által oly tévelygő tábor növekedik, melylyel szemben a művelt elemnek bizony-bizony nem egyszer szomorú, késhegyig menő harcot kell vívni. Mert, hogy mily nagy és végzetes az a rontás, melyet ezek a zugiskolák a viaszként fogékony és alakítható, zsenge gyermek lelkeken

végeznek, annak jellemzésére saját magammal megtörtént esetet említek fel.

Az elmúlt nyáron dr. Vértesy Gyula nagyszabeni királyi tanfelügyelővel, különösen kedves barátommal és író-társammal az én szülővárosomban, Hajdúnánáson jártunk kint. Az egyik utcán három tíz éven aluli kis zsidó gyermek jött velünk szemközt és mikor mellénk értek, hallám, hogy zagyalékos németül beszélnek egymás közt a gyerekek. Megvallom, a nemzetiségi vármegye nagy magyarlelkű tanfelügyelője előtt röstelkedtem, hogy az én általam dicsőített, minden magyar elé példányképpül állított hajdúvárosomban ilyesmi előfordulhat, tehát rászóltam a gyerekekre.

— Szégyenljétek magatokat, hogy még itt is németül beszéltek.

A gyerekek meglepetten tekintettek rám. Majd az egyik, elég türethető magyarsággal, azt válaszolta:

— Talán csak szabad németül beszélni, hisz mi zsidók vagyunk . . .

Ime a felburjánzott zugiskolák szomorú eredménye. Ez vési, ez örökíti a fogékony gyerek lelkébe a végzetes tévelygést, melyen a művelt magyar zsidóságnak az édes magyar szóért vívott nagy küzdelme annyiszor

Huber Miksa.

Magam elé idézem a pesti zenede időtől-barnult nagy épületét, mikor még ott állt szemben az Egyetem komor falaival. Tágas nagy helyiségei még magukon hordták volt a kegyelet apró symbolumait, mert e falak közt élt és dolgozott a Haza bölcse.

Az óriási méretű termeket szűk ajtók kötötték egymással össze, úgy hogy egy-egy zongorát csak nagy ügyvel-bajjal lehetett azokba betuszkolni. Ha valamely művet kellett betanulnunk, a melynek előadása két zongorát igényelt — akkor a játékosok a szomszédos termekben helyezkedtek el s az ütemet adó tanár a két terem közti küszöbről dirigált.

És ezen megmosolyogni való rendszer mellett a zenede akkor jelentékenyebb volt, mint a zeneakadémia. Előnyét, felsőségét kiváló erőinek köszönhette, mint az ősz, jólelkű Bartay igazgató, Huber, a modern zene fáradhatlan apostola, Gobbi a művészelkű karnagy, Fetter, a csonkakezü zongoraművész, Tomka, a szigorú paedagogus stb.

De a nagy nyilvánosság nem a tan-

erőkről vett tudomást, hanem a dicsőségteljes szárnyalással kirepült növendékekről. A véletlen szeszélye folytán egyetlen tanfolyamról nagyobb nevek kerültek, mint az azóta lefolyt két évtized alatt összesen, az akadémiát is beleszámítva. Csak futólag említsék néhány nevet; tantársunk volt Kerner István, az operaház jelenlegi karnagya, Poldini Ede, a világhírű hegedűs, Elbert Imre, a tragikus végzetű hatalmas zeneszerző, a korán sirba szállt Ujváry Feri, a nyomavészett, tüneményes mnemotechnikával bíró Zerdahelyi Olga, a genialis Rigó Pista, a brüsseli akadémiák hangversenymestere stb.

De tehetségben mindnyájunkat tulszárnyalt a nagy Huber fia, Hubay testvéröccse: **Huber Miksa.**

Irgyelt könnyűséggel surrant át a technika és elmélet fáradságosan megközelíthető ösvényén és versenytársai utól érni nem tudták őt, de nyomába is alig léphettünk.

Nem igen tanítanak manapság olyan hangszert, melynek ő mestere ne lett volna, a zeneszerzés és zenemondatolás titkai pedig az Abc egyszerűségével jelentek meg szelleme előtt.

Utoljára Debreczen híres fiánál, Ökröss Bálint kir. közjegyzőnél találkoztunk Gade és Onslow trióinak előadásához.

Azután elvesztünk hosszú időre egymás szeméi elől. Még láttam őt merész szárnyacsapásokkal felmelkedni a hir magasankeringő pályája felé — én pedig, megbénult szervezettel indultam neki a köznapiságnak szélesre taposott országutjára.

És a nagy választónál, hol annyira eltérő ösvényt választott mindegyikünk magának — lehetett e sejtésünk, hogy még valaha összetalálkozunk!?

Fáradtam, vonszoltam magamat tova a kényelmesebbnek ígérkező pályán. Elhallgattattam az ifju-ábrándoknak fel-felujuló szavát és úgy véltem, hogy felébredtem ama álmokból, melyet a mult mutogatott egykor, hogy nyomban meghazudtolja.

De valahányszor egy-egy meteor repült el fejem felett, melyben egykori versenytársamra ismerék, kinek oldalán jogom volt még akkor haladnom — olyankor orvul rohantak meg az elfojtott, de el nem felejtett művésztárgyak és ébredésük jobban fájt

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegeknél, légzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, szamarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánljatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg aianti czéggel legyen ellátva
F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár **Basel** (Svájcz.)

meztörök és félreszorul. Mert a zugiskolákban tanulja meg az a gyerek, hogy csak akkor jó zsidó, akkor igazi zsidó, ha németül beszél és ha fön-tartja, ha ápolja ezen úgy a bibliabeli, mint a magyar zsidósághoz ellentétes idegen nyelv-kultuszt. Pedig hát itt van a debreczeni statusquo hitközség által fentartott „talmud-thóra“ iskola, amelyben a tanító köteles magyar nyelven magyarázni a szentírást és még idáig senki sem fedezte fel, hogy ez a hit-beli hagyományokkal ellentétes volna. Tehát az itt panaszkodott türhet/en állapotot változtatni kell. De ez már nem egyedül társadalmi feladat, hanem hatósági kötelezettségek teljesítésével jár. A köz-igazgatási hatóság és a tanfelügyelőség kötelessége a hatósági engedély és ellenőrzés nélkül felburjánzott, idegen német-nyelv kultuszt űző zugiskolákat megrendszabályozni.

Mozgósítási hírek.

(Politikai tudósítás.)

A Budapesti Hírlap a következő hirt közli:

„Megbízható forrásból arról értesülünk, hogy a bécsi hadügyminisztériumban tegnapelőtt egy ezredes elnöklésével tanácskozás volt, amelyen a magyar-osztrák monarchia valamennyi vasuti üzletvezetőségének képviselői résztvettek. Az értekezlet arról tanácskozott, hogy mozgósítás esetén miként szállítják majd a katonákat, ágyukat és élelmiszert Maczedóniába. Ez nem volt a rendes évi tanácskozás, hanem rendkívüli.“

Hónapok óta a mozgósítás a monarchia államainak állandó réme. Ellenőrizhetlenül, egyre-másra bukkanak fel a hírei s okoznak természetesen izgalmat, aggodalmat és felindulást. A hivatalos apparátus pedig szépít és tagad. Csak tegnapelőtt jelentette ki az egyik szubvencionált könyvnyomtatás lap-tudósító, hogy a boszniai vasutak áruforgalmának a megszüntetéséről szóló hír nem felel meg a valóságnak, mert ha meg is szüntették azt, ennek egészen más az oka s ma e fentebbi gyanus, de egyben legtöbb valószínűség szerint hibás információ ejt-

mint az a két seb karom, melyeket az orvos köteleke borított . . .

De még jobban fájt, midőn magános vándorutamon kénytelenül utólni azt, kit magasan mindnyájunk felett véltem lebegni: Huber Miksát.

Utólrtem őt, mint a fáradan vándorú utas a sziklán megpihenő sast utó-léri, melynek egyetlen szárnybillentése elegendő ahhoz, hogy a találkozó két szempárt az egész felhőg válaszsza ismét el egymástól.

Itt pihen ő ma közöttünk, szürke emberek között és kiveszi a martyromság részét. Miként egykor Atlas a menybóitot, aként hordja vállán városunk nyilvános műintézetének, a színháznak egész tőrhet.

Pedig nevét alig említi a sajtó, a kö-zönség. Előbbi tiszteli benne az inkognitot, utóbbi valóban nem érti át feladatának óri-ási voltát. De tudja azt minden chorista, minden solista, az igazgató — hogy kicsoda ő, — hanem hogy mi volt ő, azt csak akkor fogjuk majd megtudni, ha magasravívó szárnya még egyszer meglebben s mi bá-mulattól megdöbbenve kiáltandjuk utána: „Isten veled“ — innen alulról.

Dramár.

heti gondolkodóba az embereket s dobogtat-hatja meg a szíveket. Hogy ostobaság a maczedóniai kalandra még csak gondolni is, ehhez nem fér kétség. Azonban ha mégis komoly az, foglalkozunk ezzel az örületes tervvel, miért akarják annak a következmé-nyeit még nehezebbé tenni azzal, hogy tit-kolják, amíg csak lehet!

Vármegyénk és közelvidéke.

Sorozás Balmazújvároson. Szerdán kezdődött a sorozás Balmazújvároson. Az eredmény azt látszik mutatni, hogy ez alkalommal vágy nem voltak válogatók katonáék, vagy hogy az újvárosi anyák ne-veltek az idénre oszloposabb fiukat, mert 240 első- és második korosztálybeli újoncz közül éppen 101 legényt soroztak be kato-nának. Csütörtökön folytatták a sorozást és a III dik korosztálybeli legények állottak mér-ték alá. Ezek mindnyájan újvárosi fiuk voltak.

A hajduszováti földper. Hajdu-vármegye közönsége előtt is elegendő ösmere-tes a hajduszováti atyafiak rég húzódó föld-pere, mely, azt hisszük, valahára véget ér. Idevonatkozólag a következőket írja hajdu-szováti tudósítónk: „Hajduszovátón f. hó 6 és 7-ikén nagy tagosító gyűlés volt, mert vannak, mint rendszerint lenni szoktak ilyen nagy területnél, elégedetlenek s számításuk-ban csalatkoztak, a kik most a tagosítás után 8 évvel, a már többszörösen átvizsgált és pontos munkának elismert befejezett ta-gosítást fel akarják forgatni. 1903 óta olyan tüzzel agitáltak, deputatioztak, hogy tényleg egy már meghalt 75 éves curiai bíró azt a szerencsetlen határozatot hozta, hogy utasi-totta tavaly az alsóbb hatóságot, nevezete-sen a debreczeni királyi törvényszéket, hogy a meglevő tagosítást tekintése alapul és ta-gosítson újra. A jó Isten gondviselése volt azonban, hogy a kir. törvényszéktől Deák Ferencz bíró jött ki, a ki nagyon rászóigalt a szováti „megváltó“ névre. Megváltotta ugyanis a birtokosság zömét, megmentette egy részleteiben kivihetetlen, a mennyiben a régi állapot 8 év után vissza állíthatatlan és horribilisanköltséges eljárástól, amely más eredményeket nem gyümölcsöznö a fenti helyesítésből önként kifolyólag. — Kipuha-toita ugyanis, hogy a lázongokat az vezet-i, hogy a határvonalak közt papirosra írt és elosztott föld állítólag nincs meg. Bár a Pórcsalmi mérnök munkáját 4-szer hitelesi-tették dicsérettel, azt mondta fentnevezett bíró, hogy ha ez az ok, ne költsékezzenek addig, míg azt egy olyan mérnökkel, akit magok választanak, kinek feltétlenül hisz-nek, fel nem méretik. És kivitte, hogy ezt az ő megnyugtatójukra való pár ezer fo-rintos felméréstést viseli a közbirtokosság közösen, tehát az a része is, a melyik nem zugalódik. — 6-án számolt be erről a mun-kalátáról Sestay mérnök, a ki nyomtatásba illően remekelve előadta, hogy az általa megvizsgált mérnöki munka kifogástalanul precíz. Hogy a tisztelt mérnökjüket a bé-kétlenek tüzes felpaprikázott serege agyon nem ütötte, azt csak annak köszönhet-te, hogy mellette ültek Czeglédi tiszti főügyész és Juhász Ignác ügyvéd két oldalról, a kik elég markos urak ahhoz, hogy a kis termetű polygon tanárt megvédelmezzék. Meg is vé-delmezték, a rekedésig beszéltek és figyel-meztetőleg lelkesen működtek közre a tör-vényszéki bíró nemes munkájában.“

Névmagyarosítás. Eisnitz Dániel csegei lakos a maga és családja nevét (be-lügyminiszteri engedélyvel) „Erdős“ re vál-toztatta.

Nem sikerült az egyezkedés.

Tovább tart a kefégyári bérharoz.

Amint előre jelezte lapunk, csütörtökön délelőtt megkezdődött a gyárosok és a mun-kások bizalmi férfiai közt a hatóság közve-títésével a békeltető tárgyalás. Sajnos, a tárgyalás nem vezetett eredményre. A gyárosok sok tekintetben engedtek, de a munkások mereven ragaszkodtak a kö-veteléseikhez.

Egész a déli harangszóig tartott a tár-gyalás, amelynek vége az, hogy a gyárosok hétfőig várnak még és aki nem áll munkába, annak kiadják a munkakönyvét, az idegen illetőségűek pedig, ha foglalkozást nem kapnak, 48 óra alatt kötelesek a várost elhagyni.

Az eredménytelen békeltetési tárgyalás-ról a következőkben számol be tudósítónk.

Békeltetési tárgyalások.

Még szerdán délután fölkereste a bér-harozba lépett munkások küldöttsége Végh Gyula h. főkapitányt és kérte, hogy a két kefégyár tulajdonosaival egyezkedni óhajta-nának, nyújtson rá módot és alkalmat. A h. főkapitány értesítette erről a két gyár tulaj-donosait és csütörtök délelőtt 9 órára tüzte ki a békeltetési tárgyalást.

Jelen voltak a tárgyalást vezető Végh Gyula h. főkapitány, az iparhatóság képviseletében Vetessy Béla rendőrfogalmazó, Falk Ármin, Stern József és Szántó Győző gyárosok, Berta Ferencz, Vázsonyi Sándor, Nagy János, Pataki József, Szabó Ferencz, Kohn Sámuel, Nagy József, Répánszki Ká-rolly, Nicht Jenő, Dalmi Sándor és Vedres Ferencz, a két kefégyár munkásainak meg-bizottjai.

Végh Gyula h. főkapitány mindenek-előtt kikérdezte a munkásokat, hogy az ösz-szes munkások nevében tárgyalhatnak-e és az esetleg létrejövő megállapodásokat elfo-gadják-e majd az összesség? Mikor a mun-kások biztosították, megkezdődött a tárgyalás.

Mit követelnek a munkások?

Vázsonyi Sándor kefégyári munkás elmondta ezután, hogy mit követelnek a két kefégyár munkásai.

1. Reggel 6 órától este 6 óráig tartó munka, a reggelizéshez fél, az ebédhez másfél órai szünettel. Szóval 10 óra munkaidő.

2. Munkabér-emelés 30% általá-ban, de a napszámosok, akik így 2 órával kevesebbet dolgoznának, csupán 10% béremelésben részesüljenek. Il-letve az ő béremelésük is 30% volna tulajdonképpen, de a két órával meg-rövidített munkáért 20% leütésével.

3. Töröltessék el a pénzbüntetés.

4. Bizassék a segélypénztár keze-lése teljesen a munkásokra.

5. Tisztességes bánásmódban ré-szesüljenek a munkások, akiknek bi-zalmi férfiai ismertessenek el.

Mit szólnak a gyárosok?

Hosszas eszmecsere fejlődött ki ezután a gyárosok és munkások küldöttjei közt, amelyek eredménye az lett, hogy a gyá-rosok a munkások követeléseinek 3. 4. és 5. pontját elfogadták.

Az 1. pontra nézve csupán az az el-térés, hogy a gyárosok a munkásoknak az ebédhez csak egy órai szünetet akarnak adni. A különbözet fél óra csupán.

Elkeseredett vita folyt a 2. pont kö-rül. A gyárosok nem zárták el a bér-emelés elől, de csak azon ágagnál, ahol a termelés kifizeti magát és ahol tapasztalják,

hogya a munkabér emelése nem árt az illető cikk versenyképességének.

Miután ezt a munkások el sem fogadták a béremelés tárgyalásának alapjául, délen véget ért a vita és a munkások azzal távoztak a sztrájkanyára, hogy tovább folytatják a bérharcot.

Mi az ujság?

Egy szenzációs végrendelet sorsa. Óriási feltűnést keltett és hatalmas szenzációra adott alkalmat annak idején az a végrendelet, melylyel az 1899. december 31-ikén elhunyt Petrán János, Kolozsvármegyének néhai tisztii főügyésze, családjának teljes mellőzésével, több mint kétszáz ezer koronára rugó vagyonát oláh nemzetiségi célokra hagyományozta. Annak idején hasábokon át foglalkoztak a lapok e rendkívül érdekes és a magyar közhivatalnokai kar egyes kiváló állásba ültetett alakjaira jellemző fényt vető végrendelettel, melyet a rokonok nevében, a család jogi tanácsosa, dr. Tábor Sándor bánffy-hunyadi ügyvéd párral támadott meg. Az első bíróság nem adott helyet a keresetnek, a kolozsvári királyi tábla azonban a napokban tárgyalta az ügyet és Petrán János kifogásolt végrendeletét, alaki hibákra és a cél megjelölésének feltűnő hiányosságára való tekintettel semmisnek jelentette ki. Ez a megsemmisítés úgy az érdekeiben megsértett családot, mint a végrendelet nyilvánosságra jutása után méltán fölizgult közvéleményt teljes meglepéssel töltheti el.

Letartóztatott nevelőnő. Eszékről sürgönyzik, hogy a budapesti ügyészség fölszólítására Sker Anna nevelőnőt letartóztatták és átadták a helyi büntetőbírósnak. A letartóztatott, ki férjétől elváltan él, a horvát bíróságok ellen a budapesti sajtó útján azt a vádat emelte, hogy részrehajlóan járt el. Vádjában azt hangoztatta, hogy atyját Skert József doljni-miholjaci uradalmi erdész Vuchse zágrábi postahivatalnok, valamint doljni-miholjaci Magnoni Otili és Maria megmérgezték és megfosztották 60 ezer korona középzétől. Megállapították, hogy Skert vagyontalanul, természetes halállal mult ki. Leánya, apja exhumálása után is a mellett maradt, hogy megmérgezték és azt állította, hogy a hullát a bíró, a pap és az orvos beleegyezésével kicserélték. Mind ezek az állítások alaptalanok voltak. Skert Annát rágalmas miatt helyezték vád alá.

Egy katona borzalmas merénylete. Kaposvárott a Rózsa utcában egy elvetemült katona rablógyilkossági kísérletet követett el egy korcsmáros ellen. Tettét oly bestiális módon vitte végbe, hogy párját a bűnkronikák legborzadalmasabb esetei közé sorozhatjuk. A gaz cselekedet részletei a következők: Dobos Antal rosvott multu, büntetésből negyedik évét szolgáló 44. ezredbeli baka, aki már tisztjét is meglopta, csütörtök éjjel megvárta, míg a vendégek mind eltávoztak Streit Rózsa utcai korcsmájából, azután beállított s két liter bort ivott meg. Amikor egyedül volt a gazda a helyiségben éles borotvával reátámadt s pénzt követelt. A korcsmáros segítség után kiáltozott, miközben a gaz merénylő a beretvával el akarta vágni a megrémült ember torkát. Szerencsére a kés elesusztott s Streit fogai közé került, aki élet-halál harcában leharapta a borotva élét. A csorba gyilkoló szerszámmal azután már csak súlyos karczolásokat és könnyebb vágásokat tudott tenni a merénylő, de ezt is borzasztó módon cselekedte meg, úgy hogy áldozatjának fejét, orrát, száját, fülét és nyakát össze-vissza nyiszelta. A dulakodásra Streit felesége is berontott a szobába s összetett kézzel könyörgött a vérengző embernek, hogy ne bántsa férjét, inkább minden pénzüket odaadják. A vadállat erre az asszonyra támadt s beretvájával annak

ruhájából nagy darabot lehasított, anélkül, hogy testét megsértette volna. A nagy lármára a helyszínre érkezett Bojtor rendőr káplár is. Ekkor már a dühöngő baka oldalfegyverével hadonázott, de azután jónak látta menekülni. Szökése közben oldalfegyverét el is vesztette. A rendőrkaplár a bajonettel a Baross-utcai közös kaszárnyába sietett, ahol azonnal riadót fújtak s a kapukat őrizet alá vették. Csakhamar megérkezett Dobos Antal baka, akit azonnal letartóztattak. Streit korcsmáros a kórházba szállították.

Lemészárolt malomigazgató.

(Tifokzatos rablógyilkosság Szalontán.)

Rémes rablógyilkosság tartja izgalomban Nagy-Szalonta városát. A gyilkosságnak áldozata Bogár Gyula, a Gazdák gőzmalomának igazgatója, a kit vadállati kegyetlenséggel konczolt fel az elvetemedett gyilkos, hogy a jómódu agglégény pénzéhez jusson. Rémesebbé teszi a véres esetet, hogy a sötét terít hálóit asszonyi hajszálakból fonták a szerencsétlen agglégény számára, a ki előrehaladott korát meghazudtoló fiatalos hévvel hódolt a női nemnek. A nyomozás ugyanis megállapította, hogy az elmúlt éjjel a gyilkosság veres éjjelén, női vendége volt az agglégény szállásának és sok jel mutat arra, hogy a perditá büntársá volt a malomigazgató élete ellen törő haramiának. A szenzációs rablógyilkosságnak a részletei a következők.

Véres holttest a padlón.

A malomigazgató ott lakott a Gyep-szél-utcán álló malomépületben, hol dolgozószobája s egyben puritán egyszerűségű legényszállása volt, a melyhez egy ablak-talan lisztkamara csatlakozik. A vámos, a ki szokása szerint reggeli hat órakor Bogár igazgató fölkelésére indult, tárva nyitva találta az utcára nyíló ajtót. Rosszat sejtve lépett a szobába s itt a leeresztett függönyön át derengő világosságban rémes látvány tárult a szeme elé. A szoba padlatán roppant vértócsában hevert a malomigazgató holtteste, a kit nyilván éjjeli álmában lepett meg a rablógyilkos, mert a tetemet mindössze éjjeli pongyola fedte. A halott feje valósággal szét volt hasogatva és szerte freccsenő vértől foltos volt a szoba egész berendezése. A vámos riadtan szaladt ki a rémes helyről s fellármázta a malom telepet.

Egy női hajtű.

A minden részletre kiterjedő vizsgálat a következő nyomokat állapította meg.

Bogár Gyula szokása szerint aránylag korán 10—11 óra közt tért haza lakására s ott növendéket fogadott. A külső szélén vérbe ázott ág két fekvő test nyomát őrizte meg, az ág előtt a feldöntött szék alatt egy női czipő elszakadt füzösínórját s egy női hajtűt talált a bizottság . . .

A lakás ajtajában belülről volt a kulcs, a mi arra enged következtetni, hogy a gyilkost vagy beengedte éjjel a szerencsétlen malomigazgató vendége, vagy hogy csak távozásukkor használták, vagyis, hogy a gyilkos a lakásban jó előre elrejtőzött, hogy alkalmas időben hajtsa végre tervét. Ezt a feltevést erősíti meg az a körülmény, hogy a dolgozószobába nyíló lisztkamra ajtaja nyitva volt s a lisztes és korpászsákokkal telitömött helyiségben a vizsgáló bizottság határozott nyomaira akadt annak, hogy a gyilkos hosszabb időt töltött a kamarában.

A gyilkosság.

A gyilkosság a kora hajnali órákban történt s nyilván az elvetemedett néber jeladására, a ki czinkosával tudatta, hogy az ember, a kivel órákat töltött el meghitt ketősben, gyanútlanul alszik és megkezdődhetik a véres munka.

Az is csaknem bizonyos, hogy a meg-rohanás percében, mikor a gyilkos fejsze-csapásokat mért a malomigazgató fejére, ott huzódott meg a háláraitelt ember és a fal között, mert a nagy körben szerte freccsenő vérnek egy csepje sem érte az ág belső részét. Az első csapások után Bogár Gyula felugrott az ágyról s görcsösen összeszoruló kezei és a szétszórt butordarabok mutatják, védekezni próbált, de a szoba közepén a gyilkos leverte lábáról és hatalmas fejsze-csapásokkal végzett áldozatával.

A titokzatos vendég ekkor öltözhetett fel nagy sietve s izgatottságában szakithatta el czipője zsinórját. Ez a telt a gyilkos, a ki nyilván tudta, hogy a malom pénzét is a meggyilkolt kezeli, az előkeresett kulccsal kinyitotta a pénzeszekrényt s onnan 900 koronát elrabolt.

Ezután sietve távoztak.

Kilencz fejszecsapás.

Gerő és Fisch törvényszéki orvosok, a kik a 67 éves meggyilkolt holttestét felbonczolták, megállapították, hogy kilencz fejszecsapás érte a szerencsétlent. Ezek egyike a koponya balfelét teljesen lehasította.

A vizsgálat-most körültekintő figyelemmel kutatja az aljas merénylet tetteseit s erősen biznak benne, hogy hamarosan kézre is kerítik őket.

Egy nő jelentkezik . . .

Az a néber, aki a gyilkosság éjszakáján Bogár Gyula igazgatónál időzött, önként jelentkezett. Azt mondja, hogy ő éjjel előtt elhagyta a malomigazgató lakását és ott tartózkodása alatt semmi gyanus dolgot nem vett észre. Egyelőre szabadlábbon hagyták, mert vallomása valószínűnek látszik s a vizsgálat kettőzött igyekezettel veti magát a gyilkosok nyomozására.

Az igazi nyomon.

Ujabbán sikerült megállapítani, hogy a gaz rablógyilkosságot ketten követték el. Az egyik ásóval vágta főbe az áldozatot, a másik pedig szekerczével, a mely hasonlít a tűzoltó szekerczéhez. Ez a gyilkos a véres szerszámot letette volt az ágyra s a lepedőn véres képen ott maradt a szekercze lenyomata.

Most főként azt kutatja a nyomozás, kinek van Szalontán ilyen formájú eszköze s a kinek van, hol töltötte a véres éjszakát. Hir szerint a rendőrség már nyomon is van. s úgy lehet, megesis a letartóztatás is.

Hurokra került zsebtolvaj.

Kohn Ignác és társai elfogatása.

Khon Ignác, az utasok réme, aki a debreczeni köz-kórházból az ellenőrzés és ielügyelet lanyhasága folytán megszökött a rá mért 33 napi elzárás elől a szeretője, Fischer Margit kávéházi pénztárosnő segítségével Miskolcra, ahol szinleg ismét föl-vétette magát a kórházba, de onnan ismét megugrott és jelenleg a budapesti ügyészség fogházában ül.

Mikor a miskolczi köz-kórházból is megszökött, a debreczeni rendőrség azt hitte, hogy külföldre menekült és addig nem is tér vissza, amíg a büntetése el nem évül. Nem így történt. Kohn Ignác a Budapest-Bécs közti vonalon ütötte föl sátrát és az utasokat fosztogatta.

Kizsebelt miniszteri tanácsos.

Mándy Lajos nyugalmazott miniszteri tanácsos a mult hónap 22-én Bécsbe utazott. Pozsonynál kiment a vonat folyosójára, ahol egyik ismerősét várta.

Egyszerre két uriason öltözött férfi

szállott fel a vonatra, akik nagy robajjal, tnszigálózva, tolakodva fogták közre Mándyt, az egyik a miniszteri tanácsos lábára is lépett, úgy hogy a tanácsos rendre utasította a tolakodókat, akik azonban a vonat másik oldalán sietve leszállottak.

Mándinak gyanus lett az idegenek viselkedése, zsebébe nyult és megdöbbenve konstata, hogy a pénztárczája, amelyben 2170 korona volt eltűnt. Egyik ismerősével üldözőbe vette a két idegent, akik elfuottak.

Az egyikre azonban rátaláltak az állomás vendéglőjében, de ez sértődötten utasította vissza a vádat. Ebben a perczen a vonat indulását jelezték, a miniszteri tanácsos nem akarván lekésni, ott hagyta a tolvajt.

Az elfogatás és szembesítés.

Pár nap előtt két ügyes, budapesti titkos rendőr felismerte az utcán Kohn Ignácot, aki Flaszter Hermann társával sétált az utcán. Kohn ismét tele volt aranyékszerekkel, de pénz kevés volt nála. Megkerült azonban a pénz a szeretőjénél, Fischer Margit kávéházi pénztárosnőnél.

Kohn Ignác és Flaszter Hermann az utazó zsebtolvajok veszedelmes fajtájából valók. Nagy elegenciával öltözködtek és jó modorukkal gyanutlanul utazgattak. Utóbb főleg Budapest és Bécs között működtek és valószínű, hogy több nagyobb zsebtolvajlás bizonyul rájuk. A büntársuk volt Fischer Margit, aki a kaszírnök között is nagy felűntést keltett ragvógó ékszereivel. A tolvajszövetkezetet átadták az ügyészségnek.

Mint értesülünk, a debreczeni rendőség már intézkedett, hogy Kohn Ignác itteni elintézetlen ügyéről és viselt dolgairól is tudomást szerezzen a budapesti ügyészség.

Az ázsiai világháború.

Belső villongások Oroszországban.

Immár Oroszország belső villongásáról érkeznek hírek. A külügyi kormányzatban is nagy változás várható, de a belügyiben is. Lamsdorff gróf teljesen kegyvesztett azóta kivált, a mióta kiderült, hogy Oroszország egymásután szenved a vereséget a csatákban. Nagy fejtelenség van a hadi adminisztráció területén. Csak a pétervári raktárakban konstataáltak 30.000 nyereghíányt. Minden fegyverhez 70 tartalék-golyónak kellene raktáron lennie, nincs belőlök semmi.

Katonai raktárak.

Berlini jelentés szerint egy szocialista napilap szenzációs leleplezéseket közöl az orosz hadi igazgatás korrupciójáról. Közli azt, hogy Lamsdorff gróf csak néha napján kerül hivatalába, hogy az orosz katonai raktárak üresek és most még kutatni se tudják, hogy kinek a kezén sikkasztották el.

Az elzárt kikötő.

Tokióból az a hír érkezik ide, hogy Togo admirálisnak a mult éjjel sikerült két kereskedelmi gőzöst Port-Artur előtt elsüllyeszteni és így a kikötő teljesen el van zárva.

Czár-atyus a harctéren.

Varsóból táviratozzák, hogy Miklós orosz czár „legközelebb“ a harctéren fog utazni. A tudósítás szerint a czár jelenléte nagy lelkesedést fog önteni a katonákba. Persze, a czár-atyus messze távol marad a harctérről és nem fogja felséges orrát megcsavarni a puskaporszag, sem nem lesz ludbőrös a háta a halálfelelemtől — és ő lelkesíteni megy.

A társaságból.

Tóth Béla, a kiváló író, ismét érdekes tárczát írt a Pesti Hirlap husvétvasárnap számába.

Mindentudó Tóth Béla ezen tárczájában az áprilisi konyha különleges csemegéit vette sorra igen — étvágygerjesztően . . .

Persze a husvétí sódort sem felejtette ki, de még a sódorleben főzött magyar husvétí tojást sem; a mely csemegékkel kapcsolatban a debreczeni különleges sódarról és kolbászról is érdekesen nyilatkozik a következőkben:

„Csakhogy a prágai sonka levében szinte hiába főzi az ember a husvétí tojást; mert az a lé tartalmatlan. Mint maga az a cseh sódar is. Füstölése gyöngye, páczsa csak holmi czibere lehetett; s a sonka olyan kevés erejű, bizonytalan izü valami, amilyen a hideg borjuczomb. Nincsen meg az igazi sódar karaktere; legalább magyar felfogás szerint. Zamat dolgában nyomába se léphet a mi kassai, debreczeni, kolozsvári sonkáknak, az immár eltűnőben lévőnek. Hogyan terjedhetett el így nálunk ez a cseh portéka? És miért fizetjük érte az idegennek a magyar pénzt, a sok százezret? Talán azért, mert a prágai szemre csakugyan a legszebb sonka és drága; de méginkább azért, mert a csehség, ez a nagykaratu, okos nép, pompázan tudta felhasználni a terjesztés modern eszközeit is. Ezelőtt husz esztendővel alig tudott többet a világ a prágai sonkáról, mint most tud a maglódi datolyáról. S ma az a sódar fontos czikk a világpiaczon. Nálunk is, a jó és olcsó sonka országában. Ki tudja, hány derék magyar hentes szegényedett el, mióta beütött ez a divat. Hallom, hogy a Kassa környékbeli falvakban, ama régi híres sonkafüstölők ősi fészkeben, most olyan világ van, amilyen a bortermelő vidéken volt a phyloxera pusztítása után. Debreczen is nagyot vesztett; mert a városokba már alig szállít valakit. Alig van szembeszökőbb bizonyítéka annak, hogy a vámközösségben napról-napra gyérül és értéktelenedik a magyar munka, mint híres sonkafüstölő mesterségünk bukása. A váratlan, az ok nélkül való. Gyermekekomban husvétitajt csupa kassai és debreczeni sonkát koszoruzott a babérlomb a bécsi boltokban. Így fog megbukni maga a debreczeni kolbász is (mely, mellesleg mondom, április végén kezdi gyönyörű pályáját szári tott alakjában) és elkövetkezik a brünni, a budveivai vagy akármiféle kolbász, épp úgy bevonulván még Debreczenbe is, ahogy bevonult oda a prágai sonka“.

Többen panaszkodtak, hogy utóbb helyi ujságokban, (politikai hirlapban, mint éleclapban) célzatos támadások jelentek meg színésznők ellen. Mi azt mondtuk és azt tartjuk, hogy a kritikai szabadságnak határvonalat vonni nem szabad, ámde ha ez a kritika méltatlan tulkapásokra, egyenest a személyre törő szabadosságra ragadtatja magát, ez kihívja a megtorlást. Ez a megtorlás különféle lehet, de egyedül helyes csakis a törvényes ut. Nem kell azt hinni, hogy a törvény nem védelmez az ilyenfajta támadások ellen, mert ime — szinte alkalomszerűleg — itt adunk két bevégzett esetet.

Az egyik érdekes eset ez:

Szegedi Zelma énekesnő, a pécsi Nemzeti Színház tagja, 1903-ban Sopronban működővén, pört indított Arnhold Károly dr. soproni lapszerkesztő ellen, a ki a színésznőt bírálván, a színésznő egyik toilettje fogvatékosságával kapcsolatban bírálta a kisasszony képességeit . . . A kisasszony ezen bírálat miatt becsületsértési pört indított;

a mely becsületsértési pörben a soproni királyi törvényszék szombaton hirdette ki a Kuria ítéletét.

A Kuria Arnhold Károly dr. semmiségi panaszát visszautasította és így a királyi törvényszék ítélete, mely Arnhold Károly drt a Szegedi Zelma sérelmére elkövetett becsületsértés vétsége miatt 60 korona fő- és 40 korona mellékbüntetésre ítélte, jogerőssé lett.

A másik esetet a sértő maga foglalta egy „nyilatkozat“-ba, a mely az „Ellenzék“-ből átvéve ilyen oktatólag hangzik:

„Egyik budapesti éleclapnak február hó 8-iki számában Szabó Mariska kolozsvári színművésznőről a lap irányával párhuzamos hangu hirt tettem közzé. Miután értésemes jutott, hogy ő nagysága e miatt sajtópanaszszal élt ellenem, föltétlen tiszteletet parancsoló egyéniségére való tekintetből a következőket jelentem ki: Ártatlan hangu és sértő szándék nélkül közreadott hiremnek megírásakor is az a jóakarát vezetett, melylyel ő nagysága fölléptei iránt adóztam és melynek egyedüli célja volt, hogy nevét ismertté tegyem mindenütt, ahol csak erre tér nyílik. Ez az intentio eleve is kizárja azt, hogy szándékom sértő lett volna és őszintén sajnálom, hogy jóakaratom félreértésre szolgált okul s hogy sérelmesnek vélt közleményemmel akaratlanul megbántottam őnagyságát, akinek föltétlenül tiszteletreméltó egyéniségét mindenek részéről csak a hódolat és becsülés illetheti. Kolozsvár, 1904. márczius hó 26-án. Székely Béla, hirlapíró“.

UJDONSÁGOK.

Egyházközségi közgyűlés.

(A kistemplomban.)

április 7.

Ma délután a ref. egyházközségi közgyűlés, amelynek kétannyi tagja van, mint a presbitériumnak, tanácskozott a kistemplomban olyan fontos ügyek felett, amelyeket az egyházi törvény egyenesen ennek a szervezetnek jóváhagyása alá utal. A gyűlésen Kiss Albert lelkész és Simonffy Imre főgondnok elnökölték. A gyűlés tárgyai ezek voltak:

1. Néhai Zöld Jánosné asszony végrendeletileg egy néhány ezer koronát érő kisebb háznak $\frac{1}{6}$ -öd részét az ispotályi, $\frac{1}{6}$ -öd részét pedig az iskolás árvák pénztárának hagyta. A többi részeket a nőegyleti árvaház és a rokonok öröklék. Hogy megosztzkodhassanak az örökösök, a ház eladása elkerülhetetlen. Az egyház részéről az elidegenítéshez az egyházközségi közgyűlésnek kellett hozzájárulni. Ez ma délután meg is történt.

2. Elfogadták a főiskolai tanárok természetbeli lakására nézve a kollegiummal kötött egyezséget is, amely szerint a debreczeni egyház ezentul az 1600—1600 koronával váltja meg azt a kötelezettségét, hogy négy tanárnak természetbeli lakásokat adott. Az értékes négy tanári lakás földjeivel együtt, tehát visszaszáll az egyház szabad rendelkezése alá. (Hanem ezzel megszűnik az az ősi szép intézmény is, hogy a nagytemplom és kollégium környékén nyolcz tanári család maga lakott egy-egy udvaron; miután a kollegium is a maga részéről fokozatosan megszünteti a természetbeli lakásokat.)

3. A kereskedő társulat iskola épületét

kibővíteni akarja s e célra a szomszédos udvarokból vásárol elegendő területet. A kiszemelt területek közt van a piac-utcai 2. sz. ház kiskertje is; amely most épen semmit nem jövedelmez. Ezért a kereskedő társulat 10.000 koronát ígért az egyháznak. A közgyűlés ennek az eladását is megengedte.

4. Utolsó tárgya volt a gyűlésnek az elemi iskoláztatás rendezése ügyében a város és az ekklesia között kötendő szerződés, amelyet hasonlóképen elfogadtak.

Az utolsó felolvasó est.

(Szezon rekesztés.)

A római katolikus főgymnasium dísztermében az ez idényben utolsó felolvasó est nagyszámu érdeklődő közönség előtt folyt le.

A műsor 1-ső számát, „Két nő — meg a harmadik“ *Rudnyánszky* Gyulától, a szerző otthonos könnyed előadásával adta elő és a hallgatóságot folytonos derűltétségben tartotta.

Igen szépen játszotta 2-ik számban jelölt Kölling, la chasse au lion. Gallop brillantját *Albert* Laura kisasszony.

A harmadik számu felolvasásban *Eberhard* Béla kegyesrendű tanár szép írói és felolvasói tehetségében gyönyörködött a hallgatóság. A tárgyat a mit felvett „A csillagászat köréből“ czimmel helyesebben fel fogni s ügyesebben előadni nem lehetett. A közönség kitünető elismeréssel adózott a szép előadásért.

Ezután *Bognár* Matild kisasszony szépen iskolázott nagyterjedelmű hanganyaggal adta elő *Mayerbeer* Ördög Róbert operájának nagy áriáját s utána *P. Henrion* la Manoláját énekelte el *Fried* Gizella kisasszony ügyes zongora kísérete mellett. A szép ének szám után még a lelkesült közönség óhajára *Dankó* dalokat is adott elő biztosan és nagy hivatottsággal a már megjelenésére nézve is igen szép kisasszony.

Mándoky Béla erőteljes szavalata következett ezután s *Heine-Szász* „kew-lári“ bucsuját“ úgy láttuk és hallottuk előadni, a mint azt csak egy hivatott művész adhatja elő.

A hatodik szám *dr. Wolafka* Nándor v. püspök zárószava volt. Egy képét tüntette fel azoknak a felolvasó estéknek, a melyek ez idénybe lezajlottak, azon szép igazságok feltüntetésével, a melyekre a rendező bizottság törekedett s a melyeket az ügyes rendezés helyes vezetéssel nagyrésztben el is ért. A szép, nemes fogalom terjesztése olyan méltányos és biztos kézzel vezetve, amint azt *dr. Wolafka* Nándor v. püspök vezeti e felolvasó estéknek jövőjét láthatólag biztosítja. Az estéken közreműködött minden egyes szereplő egyéniségét, a sajtó jóakarata támogatását, a közönség érdeklődését a töle megszokott előzékeny ékes szólásával dicsőrelesen említette fel s hinnünk kell, hogy e felolvasó estékhez fűzött reményében s bizalmában *Wolafka* püspök nem csalatkozott, mert a nagy tömegeből mindig volt egy rész, a mely a hazafias s nemes eszmék iránt lelkesedett.

Még *Ibrányi* Miklós iró társunk lépett az emelvényre a záró után és nem olvasott fel, amint tőle vártuk volna, hanem énekelt, még pedig szép, érczes, bariton hangon magyar nótákat a *Magyari* Kálmán és zenekara kitünő kísérete mellett. A terem minden zugát betöltötte a búbajos magyar nóta. A közönség zajosan tapsolta *Ibrányi* t, aki még néhány nótával meg is toldotta a műsor-számát.

Ezzel ért véget a felolvasó-est, amelynek folytatása lesz az őszelön.

— **Uj Csokonai-köri tagok.** A debreczeni Csokonai-kör munkássága iránt fokozódik az érdeklődés, mi sem bizonyítja ezt inkább, mint hogy a tagok száma folyton szaporodik. A legutóbbi választmányi ülésen a titkár a következő uj tagokat jelentette be: *Domahidy* Elemér főispán, *Puskás* Károly dohánygyári igazgató, *Hajnal* Samu földbirtokos, *Horváth* Jenő biztosítási titkár, *dr. Ujlaki* Hugó ügyvéd, özv. *Mentze* Henrikné, özv. *Sipos* Sándorné, *Burger* D. József hitközségi jegyző, *Rajczy* Vilmos főellenőr, *Steiner* Gábor ny. honvédeztredes, *Stern* Miksa gazdálkodó, *dr. Varga* Lajos ügyvéd, *dr. Rác* Lajos kamarai fogalmazó, *Olchváry* Zoltán táblai tanácsjegyző, *Biró* Pál földbirtokos, *Ujlaki* József kereskedő, özv. *Jabloneczay* Kálmánné, özv. *Liptai* Sándorné, *dr. Brunner* Lajos orvos, *dr. Nyiry* Ernő ügyvéd, *Weszter* István kereskedő, *Hidvéger* Miklós földbirtokos, *Hirschfeld* Ármin kereskedő, *Polgár* Zsigmond iparfelügyelő, *P. Nagy* Árpád kereskedő, *dr. Moskovits* Miksa orvos, *dr. Haendel* Vilmos jogakadémiai tanár.

— **Simonffy Emil ebédje.** A debreczeni zeneiskola érdemes igazgatója, *Simonffy* Emil királyi tanácsos e hó 10-én, vasárnap délelben 1 órakor az „Angol királynő“ külön termében ebédet ad, amelyre a város kitünőségei hivatalosak.

— **Távbeszélő hálózatunk kibővítése.** A városi távbeszélő hálózat kibővítése előtt annak közigazgatási bejárása csütörtökön délelőtt történt meg. Részt vettek benne a nagyváradai posta és távirat igazgatóság részéről *Gaal* Elemér és Debreczen város részéről *Aczél* Géza főmérnökök.

— **Az adhoc gazdasági bizottság javaslatai.** A város közgyűlése a múlt évi költségvetés tárgyalása alkalmával bizottságot küldött ki, hogy javaslatot tegyen, miként lehetne a ménesállományt és a városi fogatok számát kevesbíteni. Ez a bizottság *Király* Gyula tanácsnok elnöklete alatt ülést tartott és az ő indítványára elhatározta, hogy se a ménes, se a fogatok számának apasztását helyesnek nem tartja. Marad tehát minden a régiben. Javasolja azonban a bizottság, hogy a *Gilányi*-kaszárnyát alakítsák át a ménes céljaira, *Markovics* Gyula fizetésemelési kérvényét azonban nem pártolja.

— **Egy volt debreczeni főhadnagy halála.** *Papik* István csász. és kir. tüzér-főhadnagy az elmúlt évben a debreczeni m. kir. mentelephez volt szolgálatra beosztva. A méneskarhoz akarta magát áthelyeztetni ez a szép szál, derék magyar tüzérfőhadnagy, a kire bizonyosan Debreczenből is sokan rokonszenvesen emlékeznek; de rövid idő múlva ismét visszahelyeztette magát a tüzérséghez. Mi, kiket régi barátság fűzött *Papik* főhadnagyhoz, most mély részvétellel értesültünk, hogy *Papik* főhadnagy *Temesvárott* elhunyt. *Papik* főhadnagy, szép reményekre jogosító, kiváló tehetségű hazafias tüzer-tiszt volt és egyidőben Oroszországban bizalmas szolgálatra volt alkalmazva.

— **Iparossegédek vizsgája.** A debreczeni iparos-segédek továbbképző és szakrajztanfolyamának április hó 10-én délelőtt 9 órakor a debreczeni állami főreáliskola rajztermében tartandó vizsgálatára az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja *Dobiecky* Sándor orsz. képviselő, a tanfolyam felügyelő biz. elnöke.

— **Gazdászok husz éves találkozója.** A debreczeni gazdasági tanintézetben 1883—4. évben végzett gazdászok a folyó évi május hóban husz éves találkozássra jönnek össze városunkban s gyülekezésre a „Biki“ szállodát jelölték ki. Ez alkalommal régi emlékeik helyét a Pallagot, mely azóta bizony hatalmasan nagyobb szabásu intézetté fejlődik — tervszerint — megtekintik és pár napot a viszontlátás örömeinek szentelnek.

— **Tudományos ülés.** A debreczeni orvos-gyógyszerész egyesület f. hó 9-én szombat délután 5 órakor saját helyiségében tudományos ülést tart, melyen az egyesület yendége *dr. Komáromi* Sándor karlsbadi fürdőorvos tart előadást a karlsbadi gyógy-mód hatásáról gyomor és bélbetegségeknél.

— **Árhelyezés.** A hivatalos lap közli, hogy *Faragó* Géza, a 3. honvédegyalozred rokonszenves és a társaságban kedvelt főhadnagya *Nagyváradra* helyeztetett át.

— **Meghaltak.** *Érhatvani* Hatvani Károly ev. ref. 67 éves városi adóvégrehajtó, *Kovács* Gizella ev. ref. 3 hónapos, *Tóth* Zsuzsanna ev. ref. 6 hónapos, *Takács* Margit ev. ref. 1 napos, *Huszár* Ilona 11 hónapos csecsemők, *Erdélyi* Ferenc ev. ref. 66 éves önálló kovács, *Tóth* Mihályné *Kovács* Erzsébet ev. ref. 45 éves szülésznő.

— **Öjárati gyakorlatok.** A hónap közepén tíz napos öjárati gyakorlat lesz, a melyen részt fog venni a nagyváradai 37-ik és 39-ik debreczeni egyalozreddek legénységei, s jobb altisztjei.

— **Nyugdíjazás iránti kérelem.** Mint értesülünk, *Wagner* György városi katonaugyi szállásbiztos betegeskedése folytán nyugdíjazását kérelmezte.

— **Kefegyári munkások tüntetése.** A bérharczban álló kefegyári munkások ma, pénteken reggel 8 órakor a *Széchenyi*-utca végéről tüntető menetben vonulnak ki a *Piacz*- és *Kossuth*-utczán végig az olajútöbe.

— **Dráma-pályázók figyelmébe.** Tisztelettel tudatom az érdekeltekkel, hogy a *Csokonai*-körnek *Telegdi*-*Kovács*-féle pályázatára beküldött művek kellő igazolás után tölem átvehetők.

— **Elhunyt polgár.** A feleség és rokonok tudatják néhai polgár *Erdélyi* Ferencnek f. hó 7-én éjjel 4 órakor, életének 66-ik évében, rövid, de súlyos szenvedés után történt elhunytát. Földi részei f. hó 8-án d. u. 5 órakor fognak *Vörösmarthy*-utca 11-ik számu házunktól, a kistemplomban tartandó gyászszertartás után a *Várad*-utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

— **Az öreg ur.** Itt történt az eset Debreczenben. Városi és állami urak vettek részt valami „közügyi“ dologban. Az urak akkor ismerték meg egymást. Az egyik mosolygós képű, fehér haju öreg ur volt. Az egyik tisztviselő így szólította:

— Hogy van öreg ur? Jól érzi magát öreg ur?

Az öreg kedvesen mosolygott. Szivarral kínálták.

— Parancsol öreg ur? Ez jobb, gyöngébb.

Az öreg ur füstölt.

— Sört vagy bort parancsol öreg ur?

Az öreg ur szívesen vállalt mindent. Evett, ivott, barátkozott, végül dolgát végezőn elutazott. Mikor a többiek a jegyzőkönyvet akarták fölvenni, egymástól kérdezték:

— Hogy is hívták az öreg urat?

Nem tudta senki. A jegyzőkönyvet pedig nem lehetett fölvenni, mert nem írhatták oda, hogy jelen volt N. N. állami, X. Y. városi kiküldött és . . . és az öreg ur.

— **Vérlázító botrány.** A debreczeni állami bábaképző intézetben történt vérlázító botrány annál is inkább kínos feltűnést keltett, mert bebizonyítást nyert, hogy nem először történt ilyen eset. A megejtett kutatásnál azon a megnevezhetetlen helyen újabb kis hullát találtak, amelyet hetekkel előbb löktek oda. A rendőrség e csuf ügyben befejezte a vizsgálatot és anyakönyvi és közegészségügyi kihágás miatt megindította az eljárást dr. Horváth Ferencz orvos ellen, akinek fegyelmi ügyében a belügyminiszter fog dönteni rövidesen, a hová dr. Kenézy Gyula, a bábaképző intézet igazgató-tanára felterjesztette az összes iratokat.

— **Kereskedő ifjak közgyűlése.**

A debreczeni kereskedő ifjak társulata évi rendes közgyűlését április hó 10-én, vasárnap d. u. 1/23 órákor tartja meg a társulat (József kir. herceg-u. 8. sz.) saját helyiségében, melyre a társulat tagjai tisztelettel meghívottnak. Tárgysorozat: Titkár és választmányi jelentés az 1903-ik évről, 1903-ik évi zárószámok és az ez év költség előirányzat betérjesztése. Számvizsgáló bizottsági jelentés és ennek kapcsán a felmentmény megadása a tisztikar, választmány és számvizsgáló bizottság részére. Jelentés a keresk. alkalmazottak ez évben Miskolcra tartandó országos kongresszusa tárgyában. Esetleges indítványok. Tisztviselők és a választmány megváltása.

— **Ló és szekérösszeírás.** A honvédelmi kormány által elrendelt ló és szekér összeírás fogantatosította a hatóság. A város belterületén van 4794, a szőlőskertekben 254, a külterületen 4293 ló, összesen 9341, — szekér a város területén 1369, a külterületen 1842, összesen 2711, ökörszekér a városban 171, a külsőségeken 135, összesen 306.

— **Két sonka irányában.** A reáliskola egyik tudós tanárának két husvétii sonkája kelt lábra 15 korona értékben. Az ismeretlen tettes nyomozása és a két sonka iránt a rendőrségen panaszt tett a tanár.

x **Stein László** Dégenfeldtéri (Kendő királynéja) hirdetését ajánljuk olvasóink figyelmébe.

TÁVIRATOK.

Merénylet a spanyol király ellen.

Barcellona-ban a munkakiállítás megnyitására petárdát dobtak a 19 éves, XIV. Alfonzo spanyol király elé. **A petárda felrobbant és két kísérelője a királynak súlyosan megsérült, de a királynak az ijedtségen kívül semmi baja nem esett.** A merénylőt elfogták. A király elutazott.

Sikkasztó gyakornok.

Lossi Hugmayer és társa czég egyik felének 10.600 koronát küldött levélben, a melynek feladását Braun Sándor 19 éves gyakornokra bízták, aki kifeszítette a levelet, a pénzt kilopta és más borítékban elküldte. A feladó vevényvel beszámolt. az-

nap el is végezte a dolgát, de másnap elmaradt. Csak később jöttek rá, hogy megszókött.

Merénylő joghallgató.

Glaser Gyula, a budapesti Schlickgyár igazgató-helyettese ellen merényletet követett el Erhardt József joghallgató. Megleste és ötször rálőtt. Három lövése talált, de nem okozott halálos sérülést. A merénylőt elfogták. Tettét boszúból követte el, mert atyját Glaser a gyárból elbocsátotta.

Színház.

Thurzó Ilona a brettlin.

(Hír a volt debreczeni primadonnáról.)

Nagyváradról írják: A Lloyd kávéházban egy pár nap óta a lenge muzsa ütötte fel tanyáját. Sanzonettek, kosztüm és más szubrették, zenebohócok és kuplét éneklő komikusok mulattatják a nagyérdemű közönséget. A söröző, és borozó s vastag szivarfüstfelhőbe burkolódzó nagyérdemű közönséget. Folyik a mulatság s a banális, kopott kuplét után felzug a taps, de a tetszés moraja tombolással akkor vanik, amikor a brettli társaság starja a deszkákra lép. Pompás természetű, szőke hajú nő a brettlisták starja, a ki perfektül, nagy könnyedséggel énekel franczia, olasz szöveget, aztán ráadásul magyar műdalokat. Csengő tiszta hang a brettli primadonnájának hangja, valósággal bámulatba ejti azokat, a kik estéről-estére megjelennek a Lloyd kávéházban. Ez a hang valóban ritkaságszámba megy. És ez a felfedezés igaz. A brettli primadonnája Thurzó Ilona, ritka becses hang birtokosa. Kellemsen, tisztán, meleg hangon énekel s ha egy-egy áriája elhangzik a füstös kávéházban, a közönség lelkesen tüntet az énekesnő mellett. Ez a primadonna öt év előtt Komjáthy János debreczeni szintársulatának koloratur énekesnője volt. Különösen Gara Mária (Bánkban) Margareta (Faust) Szaffi (Czigánybáró) szerepeiben aratott zajos sikereket. A színpadról a házas élet kikötőjébe tért. De, mint minden színésznő, ő is visszatért első szerelméhez a színpadhoz. Két év óta azonban nincs szerződése. És mert élni kell, a brettlin keresi meg szomorú küzdelemmel kenyerét.

Színészházasság. Faragó Ödön, a debreczeni színház tagja és rendezője eljegyezte Oelberg Jolán kisasszonyt, Lovassy-Szakáll Károly városi t. tanácsos leányát Debreczenben. Így tehát Faragó Ödön kiégett a legénysorból. Lám a jeles buffó komikus következetes maradt magához. A legburleszkebb mókák és harsogó derütségek közepette is mindig komoly szerepért sopánkodott; de azt a kapcsi collegák elintrikáltak előle. Ám az olyan erős és vérbeli tehetség, mint a Faragó Ödön nem ismer gátat. Lerántotta magáról a groteszk parókát, félrelökte a torzító masztkiszot, aztán gongosan galába vágta magát és keblére tüzte Debreczen egyik legszebb virágszálát. Ime a Faragó első komoly szerepe és ennek nyomán fakad majd az igazi, a mélységes, a boldogító derü. Egész lélekkel kívánjuk, hogy így legyen.

Az első előadás. Pénteken kerül először színre a „Sursum corda“ című színmű 4 felvonásban. Irta: Bosnyák Zoltán. A színmű premier színlapja a következő: Özvegy gróf Gyulaffy Gézáné Jeszenszkyne; Gyulaffy László Palágyi; Alice Csige Ilonka; Seth Aron Sebestyén Géza; Eszter Menszáros Margit; Hermann József Pataki Béla; Richvard Csiky László; Tedeloff Püspöki Rózsi; Tordayné Csikyné; Hadady

Faragó Ödön; Ervin Iványi Antal; Arisztokrata Nagy János; Tomi Virágháti Lajos; Öreg dada Arday Ida; Inas Szalai Károly.

Törvénykezés.

Az „etető“ leány halála. Még a múlt év augusztus havában történt Hajdúnánáson, hogy Cser Gábor odavalló gazda cséplőgépe bugott és kattogott a szérűn. A gépész, ki a munkára és a gépre fölügyelt, Dobány István volt. A gép mellett dolgozott Kelemen Zsófia 16—17 éves hajadon is. Munka közben nem igen ügyelhetett oda a leány, mert a gép dobja libegő ruhájánál fogva elkapta. Zsófi leányzó a kerekek közé került, a melyek súlyos sebeket ejtettek testén, — úgy hogy sérüléseibe néhány nap mulva bele is halt. Különösen belezajzott még a géppiszok is, — mely a vérbe jutva azt megfertőztette. A géptulajdonost és a gépészt ezeknek alapján a debreczeni — törvényszék gondatlanságból okozott emberölésért helyezte vád alá. A tárgyalás szerdán folyt le. Cser Gábert 1 hónapi fogház fő, és 400 korona mellék, Dobány Istvánt 2 hónapi fogház fő és 200 korona mellék büntetésre ítélték. Felek az ítélet ellen semmiségi panaszt jelentettek be.

Közgazdaság.

Debreczeni piaci árak. A vásárfelügyelőség jelentése szerint az 1904. év április hó 5-én megtartott heti vásárok árai a következők:

	kor.	fill.	kor.	fill.
Buza	15	80	16	—
Kétszeres	13	—	—	—
Rozs	11	80	12	—
Árpa	10	—	9	80
Zab	10	80	11	—
Tengeri	9	80	10	—
Köles	—	—	—	—
100 kg.	kor.	fill.	kor.	fill.
Szalonna sós	124	—	128	—
uj	120	—	124	—
Háj	140	—	—	—
Zsir	144	—	—	—
Kihizott sertés	—	—	—	—
Sertés hus	—	—	—	—
Szóna 100 kg.	5	—	5	—
II. rendű	4	—	3	80
Ló felhajtattott	—	720	—	drb.
Elkelt	—	380	—	—
Szarvasmarha felh.	—	1170	—	—
Elkelt	—	630	—	—
Sertés felhajtattott	—	—	—	—
Elkelt	—	—	—	—

REGÉNY-CSARNOK.

Honvéd-világ.

(Öreg honvédek elbeszélései után írott csatatörténetek ifjabb Móricz Pál-tól.)

Tábori őrsön a szunyogok között.

Éjszakára Zsabya alá huzódott vissza a sereg. Zsótér hadnagyot előőrsi parancsnoknak kirendelték. Az előőrsi szolgálat rendszerint veszedelmes, de ez inkább kellemetlen volt. Szerezsának, a pantallós osztrák katonák, a vasasok nem háborgatták meglepő támadásaikkal a kiállított őrszemeket. A lövöldözés felől pihenhetek volna a katonák, de nem a mocsaras vidék vérszomjas férgéitől, zümmögő rovaraitól.

Az előőrsi csapat a Tisza felőli erdőben foglalt állást. Mocsaras vidék ez. De mint a felhő, oly sűrűn rajzott itt a szunyog és a többi kellemetlen, apró szárnyas mocsárvidéki féreg.

Annyi volt itt a szunyog, hogy alig láttak tőlük. Valóságos kinzó ördögei voltak az őrtálló honvédeknek.

A főőrsön egész éjszaka tüzeltek, füstöltek Zsótér hadnagyék, de még így sem igen tudtak szabadulni a mocsár ezen ébes, falánk férgéitől. Még a föld is ellensége volt itt a honvédeknek.

Agyuszó a pusztában.

Már ekkor Szeged felé masiroztak a honvédek. Futár hozta a hírt, hogy Szeged alatt lesz a nagy ütközet az egyesült orosz német hadakkal. A zentai tanyák között pihenés végett megállottak. Dél előtt tíz óráját lehetett az idő, amidőn hatalmas bődüles riasztotta fel a pihenő honvédeket. Olyan morajlás támadt, mintha valahol messze, messze óriási nagy ágyut süntettek volna el.

A honvédek felriadtak. De ellenség nem mutatkozott a közelben sehol. A megriadt katonák egymástól kérdezték:

— Honvéd pajtás, mi volt ez? . . .

Nagykanizsán megtudták az óriási dörrenés valódi okát. Nem ágyuszó volt az, hanem Ujszegeden robbant fel egy raktár. Zsótér hadnagy apjának, az öreg Zsótér urnak hatalmas nagy magazinja, melyben mintegy 200 mázsa puskaport raktározott be a magyar kormány. A hadifoglyok töltéseket készítettek itt. Felbérlett ellenséges kéz azt az épületet robbantotta fel. Pár száz ember elpusztult. Ennek az óriási robbanásnak a dörrejét hallották a zentai tanyák között a honvédek. Ezen szomorú jel vezette a rongyos, poros, eltikkadt, halálra szánt vitézeket Szeged felé. Besötétedtek a végveszedelem napjai szegény Magyarország felett.

[Folytatjuk.]

Nyilttér.

SZOLYVAI

ásványviz.

Elsőrendű szaktérfelek vegyelemzése alapján lithion tartalmánál fogva kiváló hatású **köszvény-, vese-, hólyag-, hajóknaál, ugyszintén gyomor-, torok-, tüdő-, gége-bántalmaknál.**

Eredeti tulajdonságát éveken át megtartja a palaeozokkban.

Vasmentes! Könnyen emészthető! Csiramentes!

Borral igen jól itál!

Kapható minden jobb fűszertüzletben és az

Uradalmi ásványvizek bérlőségénél

Szolyván (Bereg megye).

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 220. Bérlet 158-ik szám (B)

Ma, Pénteken, 1904. évi április hó 8-án:

először:

Sursum Corda!

Színmű 4 felvonásban. Irta: Bosnyák Zoltán.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa Utódei
Debreczen, Kistemplom-bazár.

Megérkeztek a

Tavaszi divat

remek újdonságai

szövetek és selymekben.

A Halmágyi Sámuel
csödtömegéből megmaradt
női kabátok, blouzok, ernyők
és még sok női divatáru
ezikk darabonként mai nap-
tól kezdve **(csak ne-
hány napig)** birói árve-
résen (Piacz-utca 81. sz.
üzlethelyiségben) eladat-
nak.

Dr. Szöllös Dezső
csödtömeggondnok.

Schweitzer Testvérek cég

varrógép és kerékpár áruház Debreczen,
Piacz-utca 56.

Kerékpárok előnyös újításokkal nagy választékban, raktárra megérkeztek meglepő **olcsó gyári árakban kedvező részletfizetésre** is árusítjuk. Óriási raktárt tartunk kerékpár alkatrészekben. Nagy mechanikai javító műhely.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 63,
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecs kavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Alkalmi vásárlás: a Kendők királynéja.

Ajánlja dusan és izlésesen berendezett raktárát igen olcsó árak mellett a t. közönség figyelmébe, hol óriási választékban kaphatók a legújabb s a legjobb gyártmányu:

Kartonok már 10 krtól feljebb, óriási választéku nyári színes és fekete; gyászkelemék 25 krtól feljebb. Jó mosó, szintartó Batizok, Zephirek, Kanavaszok, Harisnyák, Keztyük, Kötények, Ingek, Zsebkendők, Paplanok. Kiemelem:

Fejrevaló kendőim

olcsóság és szépség tekintetében minden fajban.

Selyem kendő 65 krtól, Karton 16 krtól feljebb.

Bokréta-kendőim építkezőknek.

Kész szövet-aljak 2 frt 20 krtól, Karton aljak 1 frt 20 krtól, Blouzok 75 krtól feljebb. **Gyermek-, fiu- s leány-ruhák.**

Teljes tisztelettel

STEIN LÁSZLÓ,

vászon-, kézmű-, rövidáru-üzete, a Kendők királynéjához.

Debreczen, Degenfeld-tér, kenyér-piacz.

Nap- és esernyők szép kivitelben.

Gyászruhák 6 óra alatt készíthetnek.

A tudomány-egyetem klinikája gyógyczélokra elfogadta és használja
A Kolozsvári (Heinrich J.) Ásvány- és Gyógyszappangyár B. T.
gyártmányait

Kiváló gyártmányai Kénszappan, Kénkátrány, Kátrány, Borax, Benzoe-, Chreolin-, Lanolin-, Iohtiol-, Fehérkátrány, Kénes fehérkátrány-, Epe, Salicyl-, Neutral-gyermekszappan a bőr mindennemű rendellenességei ellen a legnagyobb sikerrel használhatók az egyedül tényleg **desinficiáló** és egyúttal a **legideálisabb toillette-szappan**.

Különlegességünk a Szent László szappan a szab. Ásvány-, Hygiea-, Irodaszappanoknak, melynek festéket, zsirt, olajat, vagy bárminemű foltot hideg vízben is azonnal eltávolítottak a kézzől.

Egyedül gyártói Kapható minden gyógyszerárban és még minden jobb fűszerüzletben és illatszer üzletben.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Egy kisasszony lapunk kiadóhivatalában azonnal felvétetik. Írásbeli ajánlatokkal jelentkezzenek.

Ékszer javítás és bárminemű (vésnöki) ötvös munkákat jutányos árért vállal: **Pintér Gusztáv** Debreczen, Piacz-u. a főtözsde mellett. Órák, ékszerek és tájékpárak nagy választékban. Törött arany és ezüst beváltatik.

Bodega (csinosan átalakítva) Rosner Mártonnál Piacz-u. 75. Naponta érkezik **friss virsli** és válogatott szép **felvágottak**. Mindenféle italok.

Kiadó többrendbeli lakás, esetleg az egész udvar. Csapó-utca 6. sz. a.

Vakfoltos tükrök ujjá öntését legolcsóbban vállalja **Blatner Gyula** üveg- és porcellán üzlete Debreczen, Piacz-u. 42. (a Hungariával szemben).

Új liszt raktár Debreczen Hatvan-utca 35. István gözmalom és saját őrlésű buza és kétszeres lisztből nagy raktár. Borsó, lencse, bab, rizs, köles, lekvár stb. lehető legolcsóbban **Friedmann Lipót** katona élelmezőnél.

Tanuló felvétetik Blatner Gyula üveg- és porcellán üzlete Debreczen, Piacz-u. 42.

Weidner József 46 év óta fennálló cipőüzlete, berendezés és 5 évi bérlettel családi körülmények miatt eladó.

Intelligens ügyes kereskedő segédek fényes keresetre tehetnek szert és állandó alkalmazást nyernek. Ajánlatokat „L. A.” jelige alatt a kiadóba kérünk.

Boreczot, kitűnő, házilag készült eladó. Czim: Hatvan-utca 9. a házmesternél.

Zádor Lajos

divatterme.

Női ruha készítmény műtermében ügyes **derék és kabát varrónők** felvétetnek.

Nyarálókat, üdülőket, fenyves levegőre kívánczókat

egész évben jutányos áron elfogad e célra épült, szilárd, egészséges épületben teljes spondiára Dr. Schöntag Samu városi orvos Svedlőren (Szepesmegye.) Julius, augusztus hónapokban a különben akkor is igen mérsékelt árak némileg magasabbak.

Tüdővészések, ragályos bajban szenvedők **nem** vehetők fel.

Elemi iskolába járó 1—2 kosztos gyermeket is elfogad német nyelv elsajátítására. Remek vidék, kitűnő ellátás.

Bővebb felvilágosítást levélben bármikor, s ápril 8-ig bezárólag személyesen és itt Debreczenben, Csapó-utca 52. sz. a.

928.—1904. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

Lindenfeld J. Jenő debreczeni lakos végrehajthatónak Mester József h.-vámospécsi lakos ellen folytatott végrehajtási ügyében a kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. törvényszék, a debreczeni kir. járásbíróság területén levő a h.-mámospécsi 13. sz. tjkvben A + 4245 hrsz. szántóföld 63 kor. a h.-v.-pécsi 1068. sz. tjkvben A + 4341. hrsz. ujkerti szőlő 162 kor. a h.-vámospécsi 1362. sz. tjkvben + 76. hrsz. házastelekeknek egy negyed részére 640 kor. és a h.-v.-pécsi 1485. sz. tjkvben A I. 1594/a, 2906/a, 3711/a, 4454/a, 5197/a, 5688/a, 6899/a, 8026/a hrsz. szántó és kaszálók egy negyed részére 175 kor. 50 fillérben megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelvé annak fogantatására határidőül az **1904. évi május hó 4-ik napjának d. u. 3 óráját** h.-v.-pérez község házához, kir. tszék árverési termébe kitzúzte.

Kikiáltási ár a becár azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 270. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elis nervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt, a kir. tszék, mint tkvi hatóságnál és Debreczen város rendőrségél tekinthetők meg.

A kir. tszék mint tkvi hatóság.

Debreczen, 1904. február hó 28-án.

Hegedűs, kir. tszéki bíró.

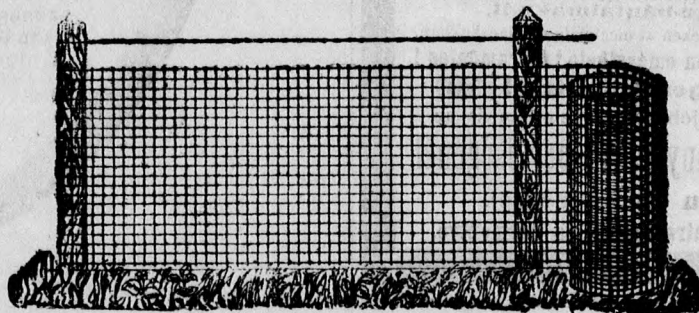
Lusztig és Bán

fűszer-, liszt- és gyarmatár nagykereskedése
Városi bérpalota, Simonffy-u. 2. szám.

Ajánlja dusan felszerelt raktárait **mindennemű fűszercikkben.**

Olcsó ár, pontos kiszolgálás.
Nagyváradai élesztő főraktár.

Bámulatos olcsó kerítések!

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

BUDAPEST, VIII., Üllői-ut 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott

Hungária sodronyfonatát

mint a legczélyszerűbb és legolcsóbb kerítési anyagot,

mely **előnyeivel fogva** fölülmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. Ezen, a szőlő- és mezőgazdaságra nézve **rendkívül fontos találmány** előnyei: **Olcsóság:**

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):

körülbelül 5 centiméter lyukbősséggel:

Készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyiből, 1.50 méter magasságban 2.2, 2.5 és 2.8 mm. dróterősségűkből

Sodronyerősség mm.: 1.2 1.4 1.6 1.8 2.0 2.2 2.5 2.8 mm.

Ár □-méterenkint fillér: **40 48 56 64 72 86 100 120** fillér.

Körülbelül 3×5 centiméter (hosszukas) lyukbősséggel:

Készletben: 1 méter magasságban valamennyi dróterősségben:

Sodronyerősség mm.: 1.2 1.4 1.6 1.8 2.0 2.2 2.5 2.8 mm.

Ár □-méterenkint fillér: **58 66 74 82 96 110 130 150** fillér.

Csomagolásért, földadásért és kezelési költségekért számítok □-méterenkint 1 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért

Czélyszerűség: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatóságát is megátolja; felső és alsó szélei pedig tüskések, tehát az átmásztat is megnehezíti. A fonat osavart szálal — mint vékony sodronykötelek — a kerítés hosszirányában futnak, mi által nagy az ellenálló képessége; a keresztirányú pedig hullámosak, a szála összeszuszása tehát ki van zárva.

Könnyű kezelés: Kézszel meghuzva, egyszerűen a faducokhoz szegezendő horganyzott kettős szegekkel, a fonat sima és foszes marad. Nagy előnye a fonat foszesége, a mi lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét fölérőszíthető. A fonat összekuszalódása ki van zárva. — Feszítő-sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tüskés sodronyt alkalmazva, a kerítés tetszés szerinti megmagasítható. A tüskés sodrony méterenkint ára **6 fillér.**

Számos elismerő levél áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat mindenféle czélokra; csinos és erős kiviteli **kapukat és ajtókat**, valamint **nyaráló-, park- és erkélyrácsokat** vaskezes sodronyfonat és kovacsolt vasból. **Föld- és kavicsrostákat, magtár-ablakrostélyokat, ökr-szálkosarokat, szikrafogókat, szőlőbogyózó-rostákat, borszűrőket, cséplőgépekbe való gabonaosztályozó-hengereket stb.**

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.